

УДК 346.9

О.С. ЯСИНОВСЬКА, здобувач

Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Ключові слова: державне господарське об'єднання, уповноважений орган управління, прокурор, представництво, інтереси держави.

Досліджено окремі проблемні аспекти правового забезпечення представництва прокурором інтересів державних господарських об'єднань. Відзначено особливий правовий статус державного концерну «Укроборонпром». Внесено відповідні пропозиції щодо удосконалення законодавства.

Вступ. Прийнятий у 2014 році Закон України «Про прокуратуру» [1] закріпив новий підхід у питанні представництва прокурором інтересів держави, зокрема, це стосується державних господарських об'єднань. У зв'язку зі вказаним постає необхідність у з'ясуванні того, яким чином забезпечується таке представництво на практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема представництва прокурором інтересів держави була досліджена в роботах Г.А. Васильєва, Т.В. Степанової, О.В. Драган, Т.О. Дунас, К.А. Гузе, В.Г. Андрусак, М.В. Капустіна, М. Стефанчук, В.С. Бабкової, М.В. Селіванова. Проте вказаній проблемі відносно державних господарських об'єднань у працях дослідників уваги не приділялося, а після запровадження нового Закону України «Про прокуратуру» ця тема майже не досліджувалась.

Метою статті є формулювання теоретичних та практичних рекомендацій з удосконалення правового регулювання представництва прокурором інтересів державних господарських об'єднань.

Результати дослідження. Більшість дослідників погоджуються з тим, що захист інтересів держави є необхідним. Наприклад, Г. Васильєв зазначає, що участь прокурора в судовому процесі пов'язана «...із зміцненням правопорядку, захисту державних і суспільних інтересів, із забезпеченням прав суб'єктів господарювання, а також важливістю справи» [2, с. 43]. Т. Степанова зауважує, що специфічність представництва прокурором у господарському судочинстві полягає в тому, що прокурор діє у випадку, коли порушені державні інтереси [3, с. 12]. О. Драган, досліджуючи вплив європейських правових норм на діяльність прокурора під час захисту ним інтересів держави, доходить висновку, що така функція «...в сучасних умовах цілком обґрунтована та виправдана...» [4, с. 24].

До 13.05.1997 Арбітражним процесуальним кодексом України було передбачено, що прокурори мали право звернутися з позовними заявами до арбітражного суду в інтересах державних органів, державних підприємств і організацій [5, абз. 4 ч. 1 ст. 2]. Така ж норма

була закріплена в Законі України «Про прокуратуру» від 05.11.1991 [6, п. 6 ч. 2 ст. 20].

Із прийняттям Закону України «Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України» вказаний порядок змінився: представництво стало можливим лише в «інтересах держави» в особі «органу, уповноваженого державою здійснювати відповідні функції у спірних відносинах» [7, п. 3]. Тлумачення останнього поняття надав Конституційний Суд України в рішенні № 3-рп/99 від 08.04.1999, вказавши, що таким органом «...може виступати орган державної влади чи орган місцевого самоврядування, якому законом надано повноваження органу виконавчої влади» [8].

Вказане рішення суду підіймає таке питання: чи можна визнати правильним з позиції чинного законодавства подання прокурором позову не лише в особі міністерства або Кабінету Міністрів України, які є органами державної влади, а й державного господарського об'єднання? Судова практика має численні приклади, коли співпозивачами за позовом прокурора виступають міністерства та об'єднання: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України і державний концерн «Ядерне паливо» [9], Міністерство енергетики та вугільної промисловості України і державний концерн «Укрторф» [10].

На прикладі справи № 910/8622/16 господарського суду м. Київ з'ясуємо, у чому полягає така процесуальна співучасть. Позивачем, заступником Генерального прокурора України, було подано позов в інтересах держави в особі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та державного концерну «Ядерне паливо» до Всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців» про усунення перешкод у користуванні майном — приміщенням. Державний концерн «Ядерне паливо» є балансоутримувачем цього приміщення, а Міністерство енергетики та вугільної промисловості має право оперативного управління на нього [9]. Таким чином, права міністерства і об'єднання виникли з однієї підстави. Відповідно до норм Господарського процесуального кодексу України позов може бути пред'явлено кількома позивачами [5, ст. 23]. Отже, подання прокурором позову в особі міністерства та державного господарського об'єднання і, відповід-

но, представництво їхніх інтересів, є виправданим і відповідає законодавству.

Водночас суттєвою перешкодою представництва прокурором інтересів державних господарських об'єднань є обмеження права прокурора здійснювати представництво в суді інтересів держави в особі державних компаній, що міститься в абзаці 3 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру». Це положення було зазначено у п. 89 Висновку Венеціанської комісії щодо проекту Закону України «Про прокуратуру» № 735/2013, схваленому на 96-му Пленарному засіданні 11—12 жовтня 2013 р. [11, п. 89]. Український законодавець практично без змін відтворив його в новому Законі України «Про прокуратуру». Але при цьому варто враховувати той факт, що чинне законодавство не оперує поняттям «державна компанія», лише використовується термін «холдингова компанія».

У зв'язку з цим А. Сидоренко справедливо зазначив: «...така неузгодженість законодавчої термінології не виключає можливості спорів навколо питання, чи підпадають державні підприємства під зазначене обмеження [авт. — обмеження представництва в особі державних компаній] у праві прокурора на їхнє представництво. Більше того, формально під таке обмеження не підпадають комунальні підприємства, дочірні підприємства державних підприємств, а також підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі яких певна частка належить державі, об'єднання таких підприємств» [12].

У результаті така юридична невизначеність породжує негативні наслідки на практиці. Так, в одних рішеннях суд визнає право прокурора на представництво інтересів державних господарських об'єднань, в інших — ні.

Оскільки норма абз. 3 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» не дає уявлення про зміст понять, що в ній зазначені, її застосування видається більш ніж сумнівним. Законодавцю треба наповнити термін державні компанії реальним змістом для того, щоб його можна було успішно використовувати на практиці. Зважаючи на вказане, обмеження права прокурора на представництво інтересів державних господарських об'єднань з позиції чинного законодавства є необґрунтованим.

З'ясувавши можливість представництва прокурором інтересів державних господарських

об'єднань разом з їх уповноваженими органами управління, варто звернути увагу на особливий правовий статус державного концерну «Укроборонпром». Ця особливість обумовлена тим, що він має подвійний правовий статус: є суб'єктом господарювання і суб'єктом управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі відповідно до Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» [13, ч. 1 ст. 3]. Цей нормативно-правовий акт вказує, що концерн переважно виконує ті повноваження, які мають міністерства стосовно підпорядкованих їм господарських структур. Однак оскільки державний концерн «Укроборонпром» не є органом державної влади чи місцевого самоврядування, представництво прокурором інтересів держави в особі цього концерну було неможливим.

З метою подолання вказаної прогалини на практиці державний концерн «Укроборонпром» безпідставно ототожнювали з «органами виконавчої влади» або органами, що «створені в структурі виконавчої влади», виходячи з норм постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення державного концерну «Укроборонпром» від 29.12.2010 [14].

Результатом невірної сприйняття правової природи державного концерну «Укроборонпром» було надання можливості представництва прокурором інтересів держави, але й створювало нові аспекти правового статусу цього концерну. Так, ототожнення державного концерну «Укроборонпром» з «державним органом, в управлінні якого перебуває державне підприємство» ставало причиною безпідставного залучення його як співвідповідача за зобов'язаннями казенного підприємства на підставі ст. 96.2 Податкового кодексу України [15]. При цьому треба нагадати, що така практика йде в розріз із нормою ч. 4 ст. 123 Господарського кодексу України, відповідно до якої об'єднання підприємств не відповідає за зобов'язаннями його учасників, а підприємства-учасники не відповідають за зобов'язаннями об'єднання [16, ч. 4 ст. 123].

У цьому контексті В.О. Джуринський слушно вказав на особливість державних господарських об'єднань, яка полягає в делегуванні їм окремих повноважень з боку органів управління [17, с. 20]. Погоджуючись із цією пози-

цією, додамо, що делеговані права та обов'язки з управління стають елементами правового статусу державних господарських об'єднань, а відтак законодавцю необхідно врахувати цей аспект у визначенні поняття «органу, уповноваженого державою здійснювати відповідні функції у спірних відносинах». Це підтверджується також судовою практикою, яка однозначно вказує на тенденцію застосування норм абз. 4 ч. 1 ст. 2 Господарського процесуального кодексу України, нарівні з органами державної влади та місцевого самоврядування, до державного концерну «Укроборонпром», який відповідно до законодавства має повноваження з управління об'єктами державної власності.

Певною мірою цей недолік законодавства був усунутий новим Законом України «Про прокуратуру», що розширив перелік суб'єктів, в особі яких прокурор може представляти інтереси держави: законодавець додав до них ще один — «інший суб'єкт владних повноважень» [1, абз. 1 ч. 3 ст. 23]. Саме таким суб'єктом виступає державний концерн «Укроборонпром» в значенні ч. 1 ст. 3 Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» [13, ч. 1 ст. 3]. Це було першою спробою з 1997 року переглянути склад суб'єктів, інтереси яких може представляти прокурор.

Однак колізія між абз. 4 ч. 1 ст. 2 Господарського процесуального кодексу України та абз. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», що полягає в різному складі переліку суб'єктів, інтереси яких може представляти прокурор, ставить нове питання: як судова практика здолає конкуренцію норм вказаних статей? Якщо суди будуть виходити з того, що застосуванню підлягає норма абз. 4 ч. 1 ст. 2 Господарського процесуального кодексу України, то державний концерн «Укроборонпром» буде позбавлений можливості захисту з боку прокурора [18]. Якщо ж суди будуть виходити зі змісту норми абз. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», то державний концерн «Укроборонпром» може скористатися захистом прокурора [19].

У будь-якому випадку ясності треба чекати від законодавця, який, на нашу думку, має внести в Господарський процесуальний кодекс України зміни, встановивши вичерпний перелік органів, інтереси яких може представ-

ляти прокурор. За основу може бути взятий перелік суб'єктів, зазначений в абз. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», оскільки саме норма цієї статті враховує можливість делегування повноважень управління від уповноваженого органу до підлеглої господарської структури.

На окрему увагу заслуговує порядок звернення прокурора до суду в інтересах державних господарських об'єднань. Законом України «Про прокуратуру» від 05.11.1991 було передбачено, що підставою представництва в суді є наявність або загроза порушення інтересів держави [6, ч. 3 ст. 36-1]. Головна деталь: прокурор міг звернутися до суду без попереднього повідомлення уповноваженого органу управління, без його згоди або бажання. При цьому останній автоматично набував статусу позивача згідно з ч. 2 ст. 29 Господарського процесуального кодексу України [5, ч. 2 ст. 29].

З цього приводу Венеціанська комісія вказала у Висновку щодо проекту Закону України «Про прокуратуру», що представництво прокурорів без урахування «поглядів відповідних суб'єктів» є «беззастережним розсудом» з боку прокуратури і порушує їхнє право на доступ до суду [11, п. 76].

Разом з тим, у новому Законі України «Про прокуратуру» законодавець не закріпив обов'язок отримання згоди прокурором від уповноваженого органу управління на представництво його інтересів. Це пов'язано з тим, що нездійснення або неналежне здійснення захисту інтересів державних господарських об'єднань є по суті їхньою бездіяльністю або неналежним виконанням своїх обов'язків. Отже, вказана ситуація не може породжувати жодних правовідносин доручення. Такий підхід відповідає усталеним в юридичній науці уявленням про функції прокурора щодо захисту інтересів держави. Поділяємо з даного питання позицію М.В. Капустіна, відповідно до якої прокурор, маючи особливий правовий статус, не потребує доручень або довіреностей на ведення справи [20, с. 522—523]. М.М. Стефанчук також вважає, що прокурор у цьому випадку діє «від свого імені», тому жодних доручень для цього виду представництва не потрібно [21, с. 118].

Натомість, у новому Законі України «Про прокуратуру» сформульовано нове правило: прокурор зобов'язаний до звернення в суд із

позовом повідомити про це суб'єкт владних повноважень [1, абз. 3 ч. 4 ст. 23]. Одночасно передбачено, що останній може оскаржити наявність підстав для представництва. За відсутності такого оскарження вважається, що суб'єкт владних повноважень погоджується із пред'явленим у його інтересах позовом. Що можна зауважити з приводу цієї норми?

По-перше, треба погодитися з М.В. Селівановим у тому, що «...позовна заява та повідомлення про намір пред'явити позов є різними процесуальними документами та мають вчинятися окремо» [22]. Законодавець не встановлює до повідомлення таких обов'язкових вимог, як до позовної заяви — зазначення ціни позову [5, п. 3 ч. 2 ст. 54], змісту позовних вимог [5, п. 4 ч. 2 ст. 54], викладу обставин, на яких ґрунтуються позовні вимоги; зазначення доказів, що підтверджують позов [5, п. 5 ч. 2 ст. 54], додання документів, які підтверджують обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги [5, п. 4 ч. 1 ст. 57]. Представляється, що зміст повідомлення показує лише намір прокурора подати позов. Однак за такого підходу неминучим є висновок про відсутність в уповноваженого органу управління достатніх підстав для оскарження представництва прокурором його інтересів.

По-друге, вказана норма не визначає, протягом якого строку можливе таке оскарження. Але ж саме суд підтверджує наявність підстав для представництва прокурором [1, абз. 3 ч. 4 ст. 23]. Очевидно, такий строк пов'язаний із прийняттям судом ухвали про порушення провадження у справі. Однак із зазначеним порядком важко погодитися, оскільки строк між поданням повідомлення та позовної заяви з боку прокурора законодавством не передбачений (можна припустити, що ці два процесуальні документи можуть подаватися одночасно), а строк порушення справи судом з дня надходження позовної заяви складає лише три дні [5, ч. 1 ст. 64]. У свою чергу Господарський процесуальний кодекс України не містить норм, які б передбачали оскарження ухвали про порушення провадження у справі. Таким чином, уповноважений орган управління вкрай обмежений процесуальними строками для реалізації права, передбаченого абз. 3 ч. 4 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру».

Аналізуючи викладене, доходимо висновку, що передбачений в абз. 3 ч. 4 ст. 23 Закону

України «Про прокуратуру» механізм врахування «поглядів» позивача, на який вказувала Венеціанська комісія [11, п. 76], напевно чи можна вважати досконалим, тому що так він завжди буде підставою не лише для наукових дискусій, але й непорозумінь на практиці. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне передбачити в законодавстві право уповноваженого органу управління оскаржувати наявність підстав для представництва прокурором до початку розгляду господарським судом справи по суті.

Характеризуючи представництво прокурором інтересів державних господарських об'єднань, необхідно звернути увагу на те, які норми законодавства зобов'язують уповноважені органи управління представляти в суді підпорядковані їм господарські структури. Відповідно до абз. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» прокурор представляє інтереси держави, якщо захист таких інтересів не здійснює або неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень [1, абз. 1 ч. 3 ст. 23].

Такі зміни до законодавства було запропоновано ще задовго до їх прийняття. Як справедливо зазначає Г. Васильєв у статті, опублікованій у 1997 р., представництво прокурором можливе «...у певних випадках, коли виявляється аномалія під час реалізації правових норм...» [2, с. 43].

Отже, зі змісту абз. 1 ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» виходить, що захист прокурором інтересів держави є «резервним механізмом», а «основним механізмом» є для уповноважених органів управління. Натомість жодної норми, яка б регулювала цей «основний механізм», немає. Наприклад, Господарський кодекс України, Закон України «Про управління об'єктами державної власності» таких положень не містить. Згадки про це в Законі України «Про прокуратуру» недостатньо, оскільки вичерпний перелік обов'язків уповноважених органів управління має бути зазначений у спеціальному законі, що визначає правові основи управління об'єктами державної власності.

Таким чином, на нашу думку, необхідно передбачити в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» обов'язок уповноваженого органу управління представ-

ляти інтереси держави в особі господарських структур, що йому підзвітні.

Крім того, у судовій практиці виникають питання визначення позивача ще на стадії відкриття провадження. У разі неправильного його визначення позовна заява прокурора підлягає поверненню без розгляду на підставі п. 1 ч. 1 ст. 63 Господарського процесуального кодексу України [23]. Тому прокурору під час подачі позову необхідно чітко з'ясувати статус позивача, а також «...наявність права вимоги, яке має ґрунтуватися на нормах права або за укладеними правочинами» [24, с. 39]. Отже, прокурор має довести, що конкретний суб'єкт господарювання підпорядкований певному державному органу або органу місцевого самоврядування. Логічним є, що відомості про уповноважений орган управління мають бути вказані в установчих документах суб'єкта господарювання. Проте, аналіз таких документів свідчить, що визначити уповноважений орган управління деяких державних господарських об'єднань не можливо.

Прикладом може слугувати статут державного концерну «Укрторф», де вказано, що контроль за його діяльністю здійснює Міністерство енергоугілля [25, п. 1]. Аналіз ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» дає підстави вважати, що мова йде про уповноважений орган управління [26, ст. 6]. Однак орган контролю не є синонімом уповноваженого органу управління, оскільки функції останнього, як виходить із норми ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», не зводяться до контролю. Немає також згадки про контроль у ст. 1 вказаного Закону, що визначає поняття «управління об'єктами державної власності» [26, ст. 1]. Необхідним здається імперативне встановлення в Господарському кодексі України вимоги до статуту державних господарських об'єднань щодо наявності відомостей про уповноважений орган управління.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що у правовому забезпеченні представництва прокурором інтересів державних господарських об'єднань наявні певні недоліки, які вимагають розгляду й усунення. З метою вдосконалення законодавства необхідно:

1) встановити в Господарському процесуальному кодексі України норму, яка б закріп-

лювала вичерпний перелік органів, інтереси яких може представляти прокурор;

2) закріпити в Господарському кодексі України вимогу щодо включення в статут державних господарських об'єднань відомостей про уповноважений орган управління;

3) уточнити порядок оскарження суб'єктами владних повноважень наявності підстав для їх представництва прокурором в абзаці 3 ч. 4 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» шляхом доповнення після слів «суб'єктом владних повноважень» словами «до початку розгляду господарським судом справи по суті»;

4) закріпити в ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» обов'язок уповноваженого органу управління представляти інтереси господарських структур, що йому підзвітні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Про прокуратуру* : Закон України від 14.10.2014 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 87. — Ст. 2471.
2. *Васильєв Г.* Представництво прокурором інтересів держави і господарюючих суб'єктів в арбітражі / Г. Васильєв // *Право України*. — 1997. — № 9. — С. 43—45.
3. *Степанова Т.* Проблеми подання позовних заяв та участі прокурорів у господарському судочинстві / Т. Степанова // *Підприємництво, господарство і право*. — 2003. — № 12. — С. 12—15.
4. *Драган О.* Представництво інтересів громадянина та держави в суді в умовах європейської інтеграції / О. Драган // *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. — 2016. — № 1. — С. 19—25.
5. *Арбітражний процесуальний кодекс України* від 06.11.1991 // *Відомості Верховної Ради України*. — 1992. — № 6. — Ст. 56 (зі змін. і доповн.).
6. *Про прокуратуру* : Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII // *Відомості Верховної Ради України*. — 1991. — № 53. — Ст. 793.
7. *Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України* : Закон України від 13.05.1997 // Офіційний вісник України. — 1997. — № 22. — С. 3.
8. *Рішення Конституційного Суду України* від 08.04.1999 у справі за конституційними поданнями Вишого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) // Офіційний вісник України. — 1999. — № 15. — С. 35.
9. *Рішення Господарського суду м. Києва* від 26.07.2016 № 910/8622/16 за позовом заступника Генерального прокурора України в інтересах держави в особі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, державного концерну «Ядерне паливо» до Всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців» про усунення перешкод у користуванні майном [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/59414954>
10. *Рішення Господарського суду Чернігівської області* від 24.07.2015 № 927/881/15 за позовом заступника прокурора міста Чернігова в інтересах держави в особі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, державного концерну «Укрторф» до державного підприємства «Чернігівторф», товариства з обмеженою відповідальністю «Терма Груп» про визнання недійсним договору та додаткових угод до нього [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/47624705>
11. *Висновок № 735/2013* щодо проекту Закону України «Про прокуратуру», схвалений Венеціанською Комісією на її 96-му Пленарному засіданні 11—12 жовтня 2013 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/_pdf
12. *Сидоренко А.* Окремі недоліки нового Закону України «Про прокуратуру» [Електронний ресурс] / А. Сидоренко // *Юридична газета*. — № 14—15 (460—461) 07.04.2015. — 2015. — Режим доступу : <http://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/okremi-nedoliki-novogo-zakonu-ukrayini-pro-prokuraturu.html>
13. *Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі* : Закон України від 16.06.2011 // *Відомості Верховної Ради України*. — 2012. — № 4. — Ст. 23.
14. *Про утворення Державного концерну «Укроборонпром»* : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 1. — Ст. 6.
15. *Постанова Окружного адміністративного суду України м. Києва* від 08.05.2015 № 826/3004/15 за позовом Шосткинської об'єднаної державної податкової інспекції Головного управління ДФС у Сумській області до Державного концерну «Укроборонпром» про звернення стягнення податкового боргу [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44122450>
16. *Господарський кодекс України* : Закон України від 16.01.2003 // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11. — Ст. 462. (зі змін. і доповн.).
17. *Джуринський В.О.* Правове становище господарських об'єднань в Україні : монографія / В.О. Джуринський. — К. : Юрінком Інтер, 2010. — 222 с.
18. *Ухвала господарського суду м. Києва* від 17.09.2015 № 910/18774/15 за позовом військового прокурора Запорізького гарнізону Південного регіону України в інтересах держави в особі державного концерну «Укроборонпром», державного підприємства «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України про стягнення 34 000 000,00 грн [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/51040084>
19. *Постанова Київського апеляційного господарського суду України* від 02.11.2015 № 910/18774/15 за позовом Військового прокурора Запорізького гарнізону Південного регіону України в інтересах держави в особі державного концерну «Укроборонпром» та

- державного підприємства «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України про стягнення 34 000 000,00 грн [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53206091>
20. Капустін М.В. Поняття представництва прокуратурою інтересів людини та держави в суді / М.В. Капустін // Актуальні проблеми держави і права. — 2012. — Вип. 68. — С. 517—524.
 21. Стефанчук М.М. Напрями вдосконалення процесуального статусу прокурора як суб'єкта реалізації функції представництва інтересів громадянина або держави в суді / М.М. Стефанчук // Науковий вісник Ужгородського національного університету. — 2015. — Вип. 34. — Т. 3. — С. 115—121.
 22. Селіванов М.В. Участь прокурора в господарському процесі / М.В. Селіванов // Юридична газета. — 2016. — № 3—4 (501—502). — Режим доступу : <http://arbitis.com/Selivanov-M-V-Uchast-prokurora-u-gospodars-komu-procesi-pershi-pidsumki-pislya-zminu-zakonodavstvi/>
 23. Про деякі питання застосування положень Закону України «Про прокуратуру» щодо представництва прокуратурою інтересів держави в господарському суді : Інформаційний Лист Вишого господарського суду України від 23.02.2016 № 01-06/348/16 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0348600-16>
 24. Представництво прокурором у суді законних інтересів держави : наук.-практ. посіб. / О.П. Натрус, Ю.А. Турлова, О.А. Казак та ін. ; Національна академія прокуратури України. — К., 2016. — 262 с.
 25. Про утворення Державного концерну «Укрторф» : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.05.2007 // Офіційний вісник України. — 2007. — № 33. — Ст. 1335.
 26. Про управління об'єктами державної власності : Закон України від 21.09.2006 // Офіційний вісник України. — 2006. — № 41. — Ст. 2726.

REFERENCES

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), *Zakon Ukrainy: Pro prokuraturu* [The Law of Ukraine: On public prosecution:], Ofitsiynyy visnyk Ukrainy, vol. 87, p. 2471.
2. Vasyly'ev H. (1997), *Predstavnytstvo prokurorom interesiv derzhavy i hospodaryuyuchykh sub'yektiv v arbitrazhi* [Representation by a prosecutor of public interests and the interests of economic entities in arbitration], *Pravo Ukrainy*, vol. 9, pp. 43-45.
3. Stepanova T. (2003), *Problemy podannya pozovnykh zayav ta uchasti prokuroriv u hospodars'komu sudochynstvi* [Issues related to the filing of actions and involvement of prosecutors in economic legal proceedings], *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, vol. 12, pp. 12-15.
4. Drahan O. (2016), *Predstavnytstvo interesiv hromadyanyna ta derzhavy v sudi v umovakh yevropeys'koyi intehratsiyi* [Courtroom representation of the interests of citizens and of the state in the context of European integration], *Naukovyy chasopys Natsional'noyi akademiyi prokuratury Ukrainy*, vol. 1, pp. 19-25.
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), *Arbitrazhnyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy* [Arbitration Procedural Code of Ukraine], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 6, p. 56.
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), *Pro prokuraturu: Zakon Ukrainy* [On public prosecution: The Law of Ukraine], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 53, p. 793.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), *Pro vnesennya zmin do Arbitrazhnoho protsesual'noho kodeksu Ukrainy: Zakon Ukrainy* [On the introduction of changes to the Arbitration Procedural Code of Ukraine: The Law of Ukraine], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 22, p. 3.
8. The Constitutional Court of Ukraine (1999), *Rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrainy uspravizakonstytutsiynomy podannyamy Vyschchoho arbitrazhnoho sudu Ukrainy ta Heneral'noyi prokuratury Ukrainy shchodo ofitsiynoho tlumachennya polozhen' statti 2 Arbitrazhnoho protsesual'noho kodeksu Ukrainy (sprava pro predstavnytstvo prokuratury Ukrainy interesiv derzhavy v arbitrazhnomu sudi)* [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case involving the constitutional petition of the High Arbitration Court of Ukraine and the Prosecutor General's Office of Ukraine on the official interpretation of Article 2 of the Arbitration Procedural Code of Ukraine (the case involving the representation by the Ukrainian prosecution of public interests in the court of arbitration)], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 15, p. 35.
9. Kyiv economic court (2016), *Rishennya Hospodars'koho sudu m. Kyieva za pozovom zastupnyka Heneral'noho prokurora Ukrainy v interesakh derzhavy v osobi Ministerstva enerhetyky ta vuhil'noyi promyslovosti Ukrainy, derzhavnogo kontsernu "Yaderne palyvo" do Vseukrayins'koyi hromads'koyi orhanizatsiyi "Ukrayins'kyy soyuz promyslovtsiv i pidpryyemtsiv" pro usunennya pereshkod u korystuvanni maynom* [Decision of Economic Court of Kiev city on a claim of a deputy Prosecutor General in the interest of Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine, state concern "Nuclear Fuel" to All-Ukrainian Civil Organization "Ukrainian Union of Manufacturers and Entrepreneurs" on clearing the obstacles of property use], available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/59414954> (Accessed 2 October 2016).
10. Economic Court of Chernyovskaya oblast (2015), *Rishennya Hospodars'koho sudu Chernihiv's'koyi oblasti za pozovom zastupnyka prokurora mista Chernihova v interesakh derzhavy v osobi Ministerstva enerhetyky ta vuhil'noyi promyslovosti Ukrainy, derzhavnogo kontsernu "Ukrtoif" do derzhavnogo pidpryyemstva «Chernihivtoif», tovarystva z obmezhenoju vidpovidal'nistyu "Terma Hrup" pro vyznannya nediyssnym dohovoru ta dodatkovykh uhod do n'oho* [Decision of Economic Court of Chernyovskaya oblast on a claim of deputy Prosecutor of Chernyov city in the interest of state, on behalf of Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine, state concern "Ukrtoif" to the state enterprise "Chernyovtoif", LLC "Terma Group" on invalidation of the contract and its appendixes], available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/47624705> (Accessed 2 October 2016).
11. European commission for democracy through law (Venice commission) (2013), *Vysnovok shchodo proektu Zakonu Ukrainy "Pro prokuraturu"* [Conclusion on the Draft

- Law of Ukraine On Public Prosecution], available at: http://www.pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/__.pdf (Accessed 2 October 2016).
12. Sydorenko A. Okremi nedoliki novoho Zakonu Ukrainy "Pro prokuraturu" [Certain drawbacks of a new law of Ukraine "On Public Prosecution"], *Yurydychna hazeta*, vol. 14-15 (460-461), available at: <http://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/okremi-nedoliki-novogo-zakonu-ukrayini-pro-prokuraturu.html> (Accessed 2 October 2016).
 13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), *Zakon Ukrainy: Pro osoblyvosti upravlinnya ob'ektamy derzhavnoyi vlasnosti v oboronno-promyslovomu kompleksi* [The Law of Ukraine: On the management of public entities in defense industry], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 4, p. 23.
 14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2010), *Postanova: Pro utvorennya Derzhavnoho kontsernu "Ukroboronprom"* [Resolution: On the establishment of the State Concern "Ukroboronprom"], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 1, p. 6.
 15. District administrative court of Ukraine in Kyiv (2015), *Postanova Okruzhnoho administratyvnoho sudu Ukrainy m. Kyieva za pozovom Shostkyns'koyi ob'ednanoi derzhavnoi podatkovoyi inspektiyi Holovnoho upravlinnya DFS u Sums'kiy oblasti do Derzhavnoho kontsernu "Ukroboronprom" pro zvernennya styahnennya podatkovoho borhu* [Resolution of the District Administrative Court of Ukraine in Kyiv based on the claim of Shostka United State Tax Inspectorate of the Chief Department of the State Fiscal Service in Sumy Region against the State Concern "Ukroboronprom" involving the collection of the tax debt.], available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44122450> (Accessed 2 October 2016).
 16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), *Hospodars'kyi kodeks Ukrainy* [Economic Code of Ukraine], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 11, p. 462.
 17. Dzhuryyns'kyi V.O. (2010), *Pravove stanovyshche hospodars'kykh ob'ednan' v Ukraini* [Legal status of economic associations in Ukraine], *Yurinkom Inter*, Kyiv, Ukraine.
 18. Kyiv economic court (2015), *Ukhvala hospodars'koho sudu m. Kyieva za pozovom viys'kovoho prokurora Zaporiz'koho harnizonu Pivdennoho rehionu Ukrainy v interesakh derzhavy v osobi derzhavnoho kontsernu "Ukroboronprom", derzhavnoho pidpryyemstva "Zaporiz'ke mashynobudivne konstruktors'ke byuro "Prohres" imeni akademika O.H. Ivchenka do Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy pro styahnennya 34 000 000,00 hrn.* [Judgement of Kyiv Economic Court involving the claim of the military prosecutor of Zaporizhia Garrison of the Southern region of Ukraine in the interests of the state represented by the State Concern "Ukroboronprom", State Enterprise "Zaporizhia Machine-Building Design Bureau "Progress" named after Academician O.H. Ivchenko» against the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine on the collection of UAH 34,000,000.00], available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/51040084> (Accessed 2 October 2016).
 19. Kyiv Economic Court of Appeal (2015), *Postanova Kyiv-s'koho apelyatsiynoho hospodars'koho sudu Ukrainy za pozovom Viys'kovoho prokurora Zaporiz'koho harnizonu Pivdennoho rehionu Ukrainy v interesakh derzhavy v osobi derzhavnoho kontsernu "Ukroboronprom" ta derzhavnoho pidpryyemstva "Zaporiz'ke mashynobudivne konstruktors'ke byuro "Prohres" imeni akademika O.H. Ivchenka do Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy pro styahnennya 34 000 000,00 hrn.* [Resolution of Kyiv Economic Court of Appeal involving the claim of the military prosecutor of Zaporizhia Garrison of the Southern region of Ukraine in the interests of the state represented by the State Concern "Ukroboronprom", State Enterprise "Zaporizhia Machine-Building Design Bureau "Progress" named after Academician O.H. Ivchenko" against the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine on the collection of UAH 34,000,000.00], available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53206091> (Accessed 2 October 2016).
 20. Kapustin M.V. (2012), *Ponyattya predstavnytstva prokuraturoyu interesiv lyudyny ta derzhavy v sudi* [The notion of courtroom representation of the interests of a person and of the state by prosecution], *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*, vol. 68, pp. 517-524.
 21. Stefanchuk M.M. (2015), *Napryamy vdoskonalennya protsesual'noho statusu prokurora yak sub'ektu realizatsiyi funktsiyi predstavnytstva interesiv hromadyanyna abo derzhavy v sudi* [Lines of improving the procedural status of the prosecutor as a subject executing the function of courtroom representation of the interests of citizens or of the state], *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, vol. 34, pp. 115-121.
 22. Selivanov M.V. (2016), *Uchast' prokurora v hospodars'komu protsesi* [Role of the prosecutor in the economic process], *Yurydychna hazeta*, vol. 3-4 (501-502), available at: <http://arbitis.com/Selivanov-M-V-Uchast-prokurora-ugospodars-komu-procesi-pershi-pidsumki-pislya-zminu-zakonodavstvi-/> (Accessed 2 October 2016).
 23. Supreme Economic Court of Ukraine (2016), *Pro deyakyy pytannya zastosuvannya polozhen' Zakonu Ukrainy "Pro prokuraturu" shchodo predstavnytstva prokuraturoyu interesiv derzhavy v hospodars'komu sudi : Informatsiynyy Lyst* [On certain issues of the implementation of the Law of Ukraine On Public Prosecution regarding the representation by the prosecution of public interests in the economic court: Information sheet], available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0348600-16> (Accessed 2 October 2016).
 24. Natrus O.P., Turlova Yu.A., Kazak O.A. and other (2016), *Predstavnytstvo prokurorom u sudi zakonnykh interesiv derzhavy* [Courtroom representation of public interests by the prosecutor], *Natsional'na akademiya prokuratury Ukrainy*, Kyiv, Ukraine.
 25. Cabinet of Ministers of Ukraine (2007), *Postanova: Pro utvorennya Derzhavnoho kontsernu "Ukrtoif"* [Resolution: On the establishment of the State Concern "Ukrtoif"], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 33, p. 1335.
 26. The Verkhovna Rada of Ukraine (2006), *Zakon Ukrainy: Pro upravlinnya ob'ektamy derzhavnoyi vlasnosti* [The Law of Ukraine: On the management of state-owned entities], *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, vol. 41, p. 2726.

Надійшла 05.10.2016

О.С. Ясиновская

Институт экономико-правовых исследований
НАН Украины, г. Киев

ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ПРОКУРОРОМ
ИНТЕРЕСОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ
ХОЗЯЙСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ

Исследованы отдельные проблемные аспекты правового обеспечения представительства прокурором интересов государственных хозяйственных объединений. Отмечено особый правовой статус государственного концерна «Укроборонпром». Внесены соответствующие предложения по усовершенствованию законодательства.

Ключевые слова: государственное хозяйственное объединение, уполномоченный орган управления, прокурор, представительство, интересы государства.

O.S. Yasinovskaya

Institute of Economic and Legal Researches
of NAS of Ukraine, Kyiv

REPRESENTATION OF THE INTERESTS
OF STATE ECONOMIC ASSOCIATIONS
BY A PROSECUTOR

The article investigates individual problematic aspects of representation of the interests of state economic associations by a prosecutor. The special legal status of the State Concern "UkrOboronProm" is highlighted. Relevant proposals for legislation improvement were put forward.

Keywords: state economic association, authorized management body, prosecutor, representation, public interests.